

## Bakgrunnen.

7. juni 1940 forlot Kongen og Regjeringen landet sammen med Kronprinsen og endel embetsmenn. Fiendtlighetene mellom norske og tyske tropper ble innstilt fra 9. juni kl. 24. Dermed begynte et nytt viktig avsnitt i vår krigshistorie.

Stillingen for Vestmaktene, som siden 9. april faktisk var Norges allierte, var meget vanskelig. Nederland og Belgia var besatt, tyske tropper hadde nådd Kanalhavnene og veltet innover Frankrike fra nord og øst. Det store engelske ekspedisjonskorps hadde med tap av alt sitt materiell trukket seg tilbake over Kanalen fra Dunkerque. 10. juni erklærte Italia Storbritannia og Frankrike krig. Den 14. falt Paris og den 17. kapitulerte Frankrike. Det var en utbredt tro at tyskerne meget snart ville sette inn et storstilt invasjonforsøk mot England.

I øst hadde Tyskland og Sovjet-Samveldet, som året før hadde sluttet en vennskapspakt, delt Polen mellom seg og besatt hver sin del av det polske område. Blant politikere hersket uvisshet om russernes videre planer. Gikk de ut på utvidet samarbeid med Tyskland, eller ville det paktbundne vennskap kjøle?

I Norge hersket det alminnelig skuffelse over krigens gang. Folk var nedtrykt over hendingene på det store krigsteater, og mange regnet med at krigen var tapt for Vestmaktene. Hvor utbredt denne defaitistiske stemningen var, kan ingen vite. Sikkert er det at den fantes i alle kretser, men at den var sterkere i Oslo og over deler av Østlandet enn f. eks. på Vestlandet. — Når det gjaldt krigen i Norge, var folk jevnt over tilfreds med den innsats våre væpnede styrker hadde ytet, mens det hersket alminnelig skuffelse, ja hos mange bitterhet over den mangelfulle hjelp vi hadde fått utenfra. Denne stemningen gjaldt først og fremst England, hvis flåte folk hadde hatt en rent overtroisk tillit til; men den gjaldt også i noen grad Sverige, som ikke bare hadde unnlatt å rykke oss til unnsetning, men etter manges mening hadde inntatt en lite vennlig — noen sa en direkte unøytral — holdning. Overfor Danmark var stemningen kjølig, fordi landet straks hadde funnet seg i okkupasjonen. — Folk her i Norge følte seg forlatt, sviktet. Våre verner fra før kunne ikke eller ville ikke hjelpe oss. Våre allierte hadde mer enn nok med å verge sitt eget område. Vi var henvist til oss selv og våre fiender.